



**Hyväksytty SLU:n kevätkokouksessa 10.5.2006**

# SUOMI LIIKKUU JA URHEILEE HYVÄSSÄ SEURASSA

Suomen Liikunta ja Urheilu  
Käyntiosoite:  
Radiokatu 20  
Postiosoite: 00093 SLU  
Puh. (vaihde) (09) 348 121  
Fax (09) 3481 2602  
<http://www.slu.fi>

Finlands Idrott  
Besöksadress:  
Radiogatan 20  
00240 Helsingfors  
Postadress: FIN-00093 SLU  
Tel. +358 9 348 121  
Fax +358 9 3481 2602  
<http://www.slu.fi>

## SUOMALAISTEN LIIKUNTA- JA URHEILUJÄRJESTÖJEN OHJELMA VUOSILLE 2006–2010



# 1. VERRYTTELY

## Tarkoitus

”Suomi liikkuu ja urheilee hyvässä seurassa” on tarkoitettu kaikkien suomalaisten liikuntajärjestöjen yhteiseksi ohjelmaksi. Arvopohjanamme ovat Reilu Peli -liikunnan ja urheilun eettiset periaatteet (tiivistelmä liitteenä).

## Lähtökohdat

Suomalaiseen liikuntaperheeseen kuuluu 1,5 miljoonaa ihmistä, 9 000 seuraa ja yli 100 valtakunnallista tai alueellista urheilujärjestöä. Muodostamme SLU-yhteisön, jonka toiminta on maamme suurin kansanliike.

Maamme liikunnan ja urheilun kansalaistoiminnan juuret ulottuvat 150 vuoden taakse. Ensimmäinen suomalainen urheiluseura perustettiin vuonna 1856. Liikunnan ja urheilun kansalaistoiminta on näin ollut rakentamassa yhteiskuntaamme itsenäistyvästä kansakunnasta kohti eurooppalaista Suomea.

Ihmisen arkiliikunta on vähentynyt. Toisaalta vapaa-ajan liikunta on lisääntymässä. Urheilu, urheileminen ja urheilun seuraaminen on kyennyt säilyttämään asemansa muutoksen keskellä. Niin ihmisille kuin yhteiskunnalle liikunta ja urheilu on entistä tärkeämpi hyvinvoinnin ja yhdessäolon lähde.

Vapaaehtoisten toimijoiden tavat toimia ovat muuttumassa. On helpompaa sitoutua lyhytkestoiseen vapaaehtoistyöhön varsinkin silloin, kun kohteena ovat omat lapset. Tarvitsemme uusia toiminta- ja kannustustapoja, jotta vapaaehtoisten mukanaolo, innostus ja jaksaminen voidaan varmistaa myös pitkäjänteisessä toiminnassa.

Suomalaiset liikuntajärjestöt kävivät vuosina 2003–2004 syvällisen keskustelun toimintaympäristön muutostekijöistä ja kansalaistoiminnan arvoista. Työn tuloksena syntyi Reilu Peli. Samassa yhteydessä todettiin myös tarve yhteiselle ohjelmalle 2006–2010.

## Tavoitteet

- Liikkuvien ihmisten määrän lisääminen sekä liikunnan ja urheilun laadun ja vaikuttavuuden kehittäminen
- Yhdistysmuotoisen toiminnan varmistaminen ja liikunnan ja urheilun kansalaistoiminnan tukeminen yhteiskunnan voimavarana
- Mukana olevien toimijatahojen yhteispelin lisääminen.

Ohjelman tulokset vaikuttavat ensisijaisesti liikuntajärjestöjen toiminnassa mukana oleviin ihmisiin, seuroihin ja jäsenjärjestöihin. Lisäksi pyritään vaikuttamaan siihen, että mahdollisimman moni Suomessa asuva ihminen liikkuisi ja nauttisi liikkumisesta.

Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää perusyksikön, seuratyön, onnistumista ja kehittymistä. Seuralla tarkoitetaan kaikkia paikallisyhdistyksiä, joiden päätehtävänä on liikunnan ja urheilun edistäminen.



## Ohjelmatyön vaiheistaminen

Ohjelmatyön alkuvaiheessa määritellään ohjelman tarkoitus, tavoitteet, tahtotilat (maalit) ja yhteiset keinot (reitINVALINNAT).

Tämän jälkeen käydään jäsenjärjestöjen kanssa arviointi- ja johtopäätöskierros, jossa arvioidaan ohjelmatyötä sekä sovitaan tarkoituksenmukaisesta työnjaosta ja rooleista. SLU mukauttaa toimintaansa ja organisaationsa ohjelmatyössä tehtyjen yhteisten valintojen suunnassa.

Ohjelmatyö on käsiteltävänä SLU:n vuosikokouksessa 19.11.2005. Ohjelmatyö kokonaisuudessaan päätetään SLU:n vuosikokouksissa 2006 aikana.

Suomen Liikunta ja Urheilu

Käyntiosoite:  
Radiokatu 20  
Postiosoite: 00093 SLU  
Puh. (vaihde) (09) 348 121  
Fax (09) 3481 2602  
<http://www.slu.fi>

Finlands Idrott  
Besöksadress:  
Radiogatan 20  
00240 Helsingfors  
Postadress: FIN-00093 SLU  
Tel. +358 9 348 121  
Fax +358 9 3481 2602  
<http://www.slu.fi>



## 2. MAALIT

### ”SUOMI LIIKKUU JA URHEILEE HYVÄSSÄ SEURASSA”

**Suomessa asuvat ihmiset liikkuvat enemmän, kansalaistoiminta vahvistuu ja liikunnan ja urheilun vaikuttavuustulokset kasvavat.**

#### Yhdessä tekeminen

Seuroissa tapahtuva aatteellinen yhdistysmuotoinen vapaaehtoistyö luo pohjan lasten ja nuorten liikunnan, aikuisten harraste- ja terveysliikunnan sekä kilpa- ja huippu-urheilun moniarvoiselle toteutumiselle.

Yhteinen tekeminen ja vapaaehtoistyö kasvattavat me–henkeä, lisäävät kaveruutta, toisista välittämistä, osallistumista ja yhteisöllisyyttä. Näitä rakennetaan kohtaamisilla, jotka vahvistavat ihmisten Suomea.

#### Hyvinvointia ja elämäniloa lapsille ja nuorille

Kaikille toiminnasta kiinnostuneille löytyy paikka urheiluseurasta. Jokainen urheiluseurassa mukana oleva lapsi ja nuori kokee olevansa tärkeä ja nauttii liikunnasta.

Lapsille ja nuorille on tarjolla monenlaisia harrastusvaihtoehtoja, jotka mahdollistavat kasvua, kilpailemisen riemun ja jännityksen kokemisen tai harrastuksen ilman kilpailemista ja elinikäisen harrastuksen.

Entistä useammat nuoret osallistuvat päätöksentekoon ja ovat aktiivisia toimijoita seurassa.

#### Hyvinvointia, terveyttä ja kuntoa aikuisille

Liikunnan ja urheilun kansanliike luo uusia ratkaisuja hyvinvoinnin, terveyden ja jaksamisen edistämiseen. Liikunnan kansalaisjärjestöt osallistuvat vahvasti terveyttä edistävän liikunnan kehittämiseen ja käytännön toteuttamiseen. Kumppanuudet erityisesti kuntien kanssa vahvistuvat.

#### Menestystä huippu-urheilussa

Liikunnan ja urheilun kansanliike luo mahdollisuuksia menestymiseen huippu-urheilussa. Se tarjoaa sankareita ja urheiluviihdettä.

Huippu-urheilu on tärkeä osa suomalaista kulttuuria. Se toimii eettisesti ja yhteiskuntavastuullisesti ja se on kansalaisten arvostamaa sekä kansainvälisesti menestyvää ja näkyvää toimintaa.

Suomen Liikunta ja Urheilu  
Käyntiosoite:  
Radiokatu 20  
Postiosoite: 00093 SLU  
Puh. (vaihde) (09) 348 121  
Fax (09) 3481 2602  
<http://www.slu.fi>

Finlands Idrott  
Besöksadress:  
Radiogatan 20  
00240 Helsingfors  
Postadress: FIN-00093 SLU  
Tel. +358 9 348 121  
Fax +358 9 3481 2602  
<http://www.slu.fi>



### 3. REITINVALINNAT

"Suomi liikkuu ja urheilee hyvässä seurassa" reitinvalinnat kuvaavat ne yhteiset keinot, joilla tavoitteet ja maalit saavutetaan ja jotka tukevat jäsenistön omaa toimintaa. Reilu Peli -arvot sisältyvät reitinvalintoihin. Keinojen onnistunut toteutus edellyttää asiantuntevaa ja innostavaa viestintää sekä vahvaa kansainvälistä osaamista.

#### Kansallinen liikuntaohjelma

SLU-yhteisö kannustaa eri yhteiskunnan tahoja siten, että Suomeen synnytetään yhdessä kansallinen liikuntaohjelma. Ohjelman lähtökohtana on löytää uusia ja vahvistaa jo käytössä olevia ratkaisuja Suomessa asuvien ihmisten hyvinvoinnin varmistamiseksi liikunnan avulla. Luontevana kokoonkutsujana voisi olla opetusministeriö. Liikuntaohjelman tavoitteista, sisällöstä, valmistelun toimintatavoista ja toteutuksesta sovitaan yhdessä keskeisten tahojen kanssa.

#### Osaamisesta ylivoimainen menestystekijä

Osaaminen tarkoittaa mukana olevien ihmisten toimintatapojen, tiedon ja innostuksen varmistamista.

Keskeinen keino on koulutus. Tarvitaan myös innostavia ja jaksamista edistäviä kannustamisen muotoja. Tulevaisuuden organisaatiot kilpailevat parhaista ihmisistä. Liikuntajärjestöjen voima perustuu päätoimisiin ja vapaaehtoisin, joita varten tarvitaan nykyaikainen rekrytointi- ja johtamisohjelma.

#### Suoraa tukea seuroille

Seurojen tukemisen ydin on se, että toiminnassa mukana olevien ihmisten tavoitteet toteutuvat. Tätä edistetään tukemalla toimintaa, turvaamalla liikuntapaikat ja olosuhteet, kehittämällä kannusteita, edistämällä koulutusta ja synnyttämällä uusia työpaikkoja.

Kohdennettua taloudellista tukea seurojen toimintaan on lisättävä. Taustalle on arvioitava nykyisten seuratuken kokemukset ja seuratuken erilaiset toteuttamisen menetelmät. Tämä edellyttää yhteistyötä eri järjestöjen kesken ja on kiinteässä yhteydessä osaamisen kehittämiseen.

Tuen toteutuminen mahdollistetaan yhteisen liikuntapolitiikan keinoin.

#### Kuntayhteistyö

Paikallisen toiminnan onnistuminen edellyttää vahvaa kumppanuutta kuntien kanssa. Kuntarakenteen tulevia muutoksia arvioidaan ja varmistetaan liikunnan asema uudessa rakenteessa.

SLU-yhteisö rakentaa oman kuntavision.

Liikunnan ja urheilun olosuhdetyö painottuu kuntayhteistyössä.

Suomen Liikunta ja Urheilu  
Käyntiosoite:  
Radiokatu 20  
Postiosoite: 00093 SLU  
Puh. (vaihe) (09) 348 121  
Fax (09) 3481 2602  
<http://www.slu.fi>

Finlands Idrott  
Besöksadress:  
Radiogatan 20  
00240 Helsingfors  
Postadress: FIN-00093 SLU  
Tel. +358 9 348 121  
Fax +358 9 3481 2602  
<http://www.slu.fi>



## Yhteinen liikuntapolitiikka

Yhteinen liikuntapolitiikka tukee jäsenjärjestöjen ja seurojen toimintaedellytyksiä ja resursseja. Yhteinen liikuntapolitiikka on kumppanuuksien solmimista valtion, eduskunnan ja kuntien kanssa sekä vaikuttamista niiden päätöksentekoon. Lisäksi vaikutetaan ja tehdään tarjouksia eduskunta- ja kunnallisvaaleihin, hallitusohjelmaan ja maakuntaohjelmiin sekä Suomen ja EU:n lainvalmistelutyöhön. Työmarkkinajärjestöjen kanssa aloitettua yhteistyötä jatketaan.

Erityisiä yhteistyötahoja ovat kunnat, opetusministeriö ja Veikkaus. Veikkauksen kanssa pyritään turvaamaan rahapelitoiminnan yksinoikeuden säilyminen.

Liikuntajärjestöt ovat Suomessa ja muualla Euroopassa voimakkaassa muutoksessa. Globalisoitumisen vaikutuksia tulee arvioida. Suurten ikäluokkien väistyminen aktiivisesta työelämästä edellyttää sukupolvenvaihdon hallittua toteuttamista. Nuorten johtajuutta ja mukana oloa toiminnassa tulee kannustaa kaikin keinoin.

Liikunnan Suurjuhlat -teeman taustalta löytyy myönteinen halu ja tarve yhteisiin kohtaaisiin. Konkreettiset toteuttamismahdollisuudet tulee selvittää ja erityisesti nuorten halukkuus osallistua yhteiseen kohtaamiseen.

## Ohjelmatyön eteneminen

Ohjelmatyö etenee syyskokouksessa (2005) tehtävien periaatepäätösten mukaan jäsenjärjestökäsittelyyn arviointi- ja johtopäätöskierrokselle. Samanaikaisesti käynnistetään keskustelu, jonka tavoitteena on sopia tarkoituksenmukaisesta työnjaosta ja rooleista. Lisäksi päätetään ohjelmatyön valintojen aiheuttamista muutoksista SLU ry:n organisoitumiseen ja koko SLU -yhteisön johtamisjärjestelmään.

Ohjelmatyön etenemiseen sisältyy arviointi, miten ohjelmatyö tulevaisuudessa toteutuu sekä keinojen konkretisointi ja taloudellisten vaikutusten tarkastelu.

LIITE: Reilu Peli -liikunnan ja urheilun eettiset periaatteet pähkinänkuoressa

Suomen Liikunta ja Urheilu

Käyntiosoite:  
Radiokatu 20  
Postiosoite: 00093 SLU  
Puh. (vaihe) (09) 348 121  
Fax (09) 3481 2602  
<http://www.slu.fi>

Finlands Idrott  
Besöksadress:  
Radiogatan 20  
00240 Helsingfors  
Postadress: FIN-00093 SLU  
Tel. +358 9 348 121  
Fax +358 9 3481 2602  
<http://www.slu.fi>

Reilu Peli Liikunnan ja urheilun eettiset periaatteet pähkinänkuoressa:

## YLEISET PERIAATTEET

### 1. Toisen ihmisen ja elämän kunnioitus

Toista ihmistä on kohdeltava niin kuin haluaa itseään kohdeltavan.

### 2. Terveiden ja hyvinvoinnin edistäminen

Liikunta ja urheilu edistää fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia.

### 3. Vastuu kasvatuksesta

Lapselle ja nuorelle urheilu on tärkeä osa kasvua.

### 4. Avoimuus, demokratia, rehellisyys ja oikeudenmukaisuus

Kaiken liikunnan ja urheilun lähtökohta on reilu peli.

### 5. Kaikkien tasavertainen oikeus liikuntaan ja urheiluun

Liikunta ja urheilu edistää ja toteuttaa laaja-alaista tasa-arvoa.

### 6. Kestävä kehitys ja luonnon kunnioittaminen

Liikunta ja urheilu edistää kestävästä kehitystä sekä toimii ympäristökasvattajana ja ympäristövastuullisen käyttäytymisen lisääjänä.

## TÄYDENTÄVÄT PERIAATTEET

### 7. Monikulttuurisuus ja suvaitsevaisuus

Liikunta ja urheilu edistää suvaitsevaisuutta ja kulttuurien välistä ymmärrystä sekä ehkäisee rasismia.

### 8. Dopingin vastaisuus

Doping ei kuulu liikuntaan ja urheiluun.

### 9. Päihteiden ja lääkkeiden vastuukäyttö

Liikuntaan ja urheiluun ei liitetä tupakan, nuuskan, alkoholin, huumeiden ja muiden päihteiden käyttöä tai lääkeaineiden väärinkäyttöä.

### 10. Väkivallattomuus

Liikuntakulttuuri vastustaa väkivaltaa. Tavoitteena on toiminta, jossa ei esiinny fyysistä eikä psyykkistä väkivaltaa.

### 11. Sukupuolisen häirinnän ehkäiseminen

Liikuntaorganisaatioissa ei hyväksytä sukupuolista tai seksuaalista häirintää tai hyväksikäyttöä

### 12. Yleisön turvallisuus ja viihtyvyys

Liikunta- ja urheilutapahtumissa yleisö, kannattajat, toimitsijat, yhteistyökumppanit ja median edustajat viihtyvät ja tuntevat olonsa turvalliseksi.

### 13. Vastuullinen taloudenpito

Liikunnassa ja urheilussa toimitaan taloudellisesti kestäväällä tavalla.

Hyväksytty SLU:n syyskokouksessa 20.11.2004